

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 19. Loqui conuenit in confeßione, & mulier lapidatur taciturna.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

In Lib. 1.
Reg. cap.
18. q. 16.
Et in cap.
1. q. 9. 10.
Et 21.
Ad. 16.
16.

rent qui effarentur, secreta euulgabant, diserebant de praesentibus, de absentibus, de praeteritis, de futuris, & eorum lingua, omnigena tam rerum quam hominum percurrebat. Talis puella illa, qua D. Lucas: *erat puella habens spiritum pythoneum.* id est, spiritu corripiebatur loquaci, cuius cerebro percita diuinabat, secreta reuelabat, de his & illis detrahebat. Huius quantus eorum in mundo numerus! quos diabolus arripuit, quorum aperit ora linguam dirigit, ut nec ipsi quae dicant aduertant imo & nesciant, aliorum defectus, de quibus suspicabuntur, detergendo, vel eos qui latebant, ut se nec detineant, nec perpendant damnatum quo proximum afficiant, nec Dei iniuriam, nec obligationes quibus se debitores adtingant.

Hos Deus pythones exetratur, & mandat fugiendos, nec omnino vult audiendos. Ihs imperat *Tace obmutescite.* Hoc quoque vobis dico qui velut fatanici loquimini, vestra lingua totum percurretes mundum, omnes hominum status, honorem omnium denigrantes bonam plurimorum obfuscentes nominis claritatem, ac de illis latius die Mercurij proximo differemus.

§. 19. *Loqui conuenit in confessione, & mulier lapidatur taciturna.*

Sicut diabolus loquaces reddit, dum tempus est tacendi, sic mutos reddit, dum tempus est loquendi. Callidus nouit nostrae sapientis salutis vnicum esse remedium, loquelam: quae licet aliquando noceat, alias etiam prodest. *Ventus est sermo dicit D. Bernard.* Sed non semper est ventus virens. Est quoque magna nihilominus sermons vitiosus, frequenter in lingua fructus pretiosissimus reperitur, nec sola mors est in manibus lingua, sed & vita. Non ignorat, quod heleremus ille adolescens, quem ut seruum sibi subiugauerat, porcis commuens, abierit, comumq; patris repetient, quem pater in gratiam recepit, in hac uerba prorumpentem, factaque sua condemnantem: *Pater peccavi in caelum, & coram te, etc.* Vidit publicum peccatorem hae peccatorum confessione *Deus propitius esto mihi peccatori,* cuius creptum vnguibus, domum redisse iustificatum. Expertus est, quod David vincto *Peccavi Domino,* fugerit eius manus, catenas, & compedes quibus vinctus tenebatur, dissipauerit. Nec hoc cum praeterit, peccatorum remedium consistere in loquendo; peccata nimirum confitendo, proinde neruis omnibus contendit, ut obmutescant, nec attendant confessioni, huius

curam abneget, aut pudore confundantur ne crimina fateantur.

Perpendit venerabilis Beda, & declarat Lyranus, quod ab Esdra scribitur: *Sacerdote magno Hierusalem in hos habitasse portarum exitus: ad aduehebantur carnes, & piscis, & a fontium aqua, altera tendebat ad vallem, erat quoque & ab Esdra hic diuersa, dicata Porta sterquilij, per quam urbis immunditiae plures efferebantur: erat etiam urbs sita in decliui montis Sion: descendentibus vero quae per portam sterquilij defluebant in torrentem Cedron, quibus ciuitas his sordibus purgabatur. Item manuum minuterio mundabatur, emissa foras sordes per foram illam portam efferebantur. Omnibus igitur portis ea inferebantur, quibus urbs Hierusalem inquinabatur, & per hanc vnicam portam sterquilij, sordibus, stercore, cunctisque immunditiis mundabatur. O anima, te ciuitatem appello Hierusalem, tot tibi portas patent, quot sensus, potentiae, membraque corporis. Per haec omnia aduehantur, quae te forsdant, peccata scilicet: per oculos, aures, manus, pedes: attamen per vnicam portam omnibus patet exitus, per os nimirum peccata confitendo. Hoc enim inquit D. Ambrosius & D. Gregorius in sensu mystico Dominus indicauit dum Lazarum ad vitam reuocaturus altius exclamat. *Lazare veni foras.* q. d. *Interprete D. Ambrosio.* Delictum proprium pando, ut iustificeris, ut latet enim confessio sit ad salutem. Enucleat D. Gregorius illa Dauidis uerba, quae sibi quis dixerit contra dicere. *Quoniam tacui, inuenerunt ossa mea,* D. Gregorius clamorem tota die. Quid loqueris? Rex tibi contra iocis, tacere & clamare sibi pugnant, & qui moritur vociferatur, non tacet. Quomodo conuenit quod ais: quod tota die clamando nihilominus tacetis: Et quod tibi muti fuisse nocuerit, tota die clamando: *Clamare & tacere inter se repugnant, quomodo ergo potest fieri, ut aliquis taceat, & clamet?* Optime conueniunt. Nollin' quid in sacris litteris significet clamare? libere peccare, quod mente conceperas peccatum, opere completere. Deum audit Abrahamo dicentem: *Clamor Sodomorum & Gammor-rha multiplicatus est, & peccati eorum exalta sunt.* Hic me perdidit clamor, hic mihi ossa corripuit anima, scilicet robur virtutis. Ex vna parte clamare, est effrenè peccare, conceptus mentis inordinatos opere perficere, & ex alia, tacere, peccata nolle.*

D. BERN.
Serm. de
triplici
cuncta
ma-
nas, lin-
gua &
cordis,
1.
Sermo
uentus
est.

confiteri. Hæc tua quoque causa damnationis, animæque perditionis, quodque illa viribi sanguis ex a; quodque summâ peccate libertate, nullo timore compressum appetitus sequi male ostendat, nolle confiteri, tanto tempore pedes non adire confessorij, nullos edere gemitus, nulla suspiria, cum Davide dicente. *Rugiebam in gemitu cordis mei.*

IV. Mysteriorum est, quod Deus lege veteri statuerat servari circa puellam viro desponsatam. Adesto Moyses; sit hoc populo meo legitimum preceptum. Si puella iuve in desponsata fuerit etuldem familiæ, & ante matrimonij consummationem, nem, & in sponsi domum commigrationem casu male servato scortator peregrinus eam vi. oppressent, ac virginem violant, strictum instituitur examen, inquiratur, num puella clamaverit, vel tacuerit. Si clamaverit, aliorum invocantur auxilium, contra vim sibi illatam contestata fuerit: peregrinus ille lapidibus obruetur, illa libera & absque infamiz nota, quasi nihil passa dimittetur: iam enim patet, quandoquidem declarant, quod fecerit quod in se erat vociferando. Verumtamen si tacita obmutuerit, ambo absque ulla misericordia lapidibus obtuentur: tacendo quippe se pari crimini obnoxiam fuisse declarant; credendum stupro consensisse, ac sui voluisse desolationem. *Sola erat in agro clamans: quæ nullus affuit, qui liberaret eam.* Bone Deus, quanti puellæ referebat, clamare? Eius intererat vite, honoris, libertatis. Honorate mysterium. Quid anima tua, nisi puella Christo desponsata? Asserit hoc Apostolus. *Desponsi vos uni viro, virginem castam exhibere Christo.* Vult Deus animam sibi sociari puellam virginem, pudicam, castam, quæ datam servet fidem in baptismo, quando illam sibi in sponsam allumpfit. Ibi sibi mutuo considerate sunt manus, fidem illi iurasti & vt sponsam legitimam adoptasti. Puella hæc dum vivit, in domo moratur paternâ, mundum interpretatur, tempus expectans anihela, quo ad sponsi domum deducatur, nempe cælum ubi matrimonium consummabitur, superna illa & purissima cum Deo unione, in gloriæ suæ gratissimo thalamo provt Dominica præterita exaratiimus. In mundo peregrinus diabolus est, cuius propria regio infernus assignatur. *Qui paratus est diabolus & Angelis eius.* Mundum vt parentibus nostris domum Deus edificavit. *Terram deus filijs hominum. Et propter nos creasti seculum.* Hæc quoties casum hunc desinemus, animam tuam ab illo peregrino, & peridi & violari? Quoties eheu cum illo scindisraga. fidem Christo le-

gitimo sponso iuram frangis in peccatum consentiendo? fidem ciurasti? num corni pra virtus, num violata integritas? Inquiramus, num vocifereris, nû obmutescas. Si tacens obmutueris, & caput sine lingua, pedes non accesseris confessorij clamando, peccata confitendo, ambo, tu & diabolus, pariter lapidibus in inferno obruemini, lapidibus inquam, cruciatibus sempiternis. At si voces dederis, si dolore cordisque contritione peccata non erubens confiteri, ille solus in æternum supplicio damnabitur singulari, quod te ad tam enormem provocat iniquitatem; tu liber omnibus abolveris, redintegrabitur perditâ integritas, & honor, cum sponso tuo restitueris, ipsomet in tui favorem sententiam, Salomonis ore, proferente. *Qui absconderit scelera sua non Prou. 28. dirigetur; qui autem confessus fuerit, & val. 23. querit ea, misericordiam consequetur.*

Ex D. August. ad rem adducitur similitudo. Nihil familiarius, quam a naibus aquam attrahere per permeantibus cum enim tot compaginetur tabulis, prout est has continuo, & vehementi fluctuum impetu, ita sibi non coherere conexas, vt modo hic, modo alibi rimula dilatentur, per quas in naues insinuat: quid temerè dije naues aqua euacuari postulat necessitas, alioquin demergendas. Sagax inuenit hominum ingenium, ex altiori naus statione dimittere anthilliam, quæ è sentina exhauritur aqua nauisque a submersiois periculo purgata liberatur. Naues sumus, huius mundi pelagus sulcantes tempestuosum, naues, quibus tot inter se tabule connectuntur, quot sensibus in corpore constamus, seu in anima potentijs. Heu quot, quantaque insurgunt quotidie tempestates, quibus nulla non nauis aquam imbibit. Quæ nauis rex David tam ingeniosè fabricata, cor erat ei ad mensuram Dei, nihilominus in illa scævissima carnis tentatione, tantam attraxit aquam, vt sibi de periculo timeret submersiois, vnde ad Deum ex toto peritore clamat. *Saluum me fac Deus quoniam intraverunt aque usque ad animam meam, &c. Ad. do & ipsi Apostoli, naues tanto studio pice & bitumine illite, tot velis celeres, compactæ tam copiosa gratiâ, donisque Spiritus S. non ab his adeo fuerunt immunes, quin vel aliqua subintraverit aqua vt eorû non mutimus hoc vero verus dixerit: *Si dixerimus, quia peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est. Et alius non inferioris meriti. In multis offendimus omnes. Quid factio opus? Huc malo sanum pro uidit primus gubernator Christus remedium, summo opere desiderans, naues ad optatissimum portum.**

portum appellere incolunes, ambliam instituit,
 quā foras aqua depromatur. Quæ verò hæc?
 lingua tua in Sacramento penitentiæ. Huic
 Deus salutem tuam alligauit, hæc foras educatur
 aqua, peccata tua ad pedes confitere confessari;
 hæc tibi sumenda præsidio. *Si confiteamur peccata
 nostra, a fidelis est & iustus, ut remittat nobis pec-
 cata nostra,* allert dilectus Euangelista.

§. 20. Oris confessionem postulat Christus; nec enim cordis sufficit contritio, ubi oris confessio est possibilis.

Sacratissima detegit D. Hier. Mystera, illis inclusa verbis quæ Dominus populo suo proponit ad fidem prophetiæ uatis Osee; granes exposuerat Deus quarimonias ob peccata plebis Israel ut numero, ita gravitate maxima, licet autem multis capitulis atrocissimas minatus esset penas, quibus populo criminum suorum exponit gravitatem, solita tamen usus misericordia agere instituit de eius salute scelerumque remissione. Quocirca plebem iustit, per sua detq; quid illi sit agendum, ut illam sibi obtineat. *Conuertere Israel ad Dominum Deum tuum, quoniam corruisti in iniquitate tua. Tollite uobiscum uerba, & conuertimini ad Dominum, & dicit ei: Omnem aufer iniquitatem, accipe bonum & reddemus uirtutes labiorum nostrorum.* In peccata corruerat populus grauisima; ut illum à casu Deus erigeret ad penitentiam eos hortatur in ea declarans eorum esse remedium, modumq; proponit quod & illi, & nos fructus dignos penitentiæ faciamus.

D. Hier. *Totus Israel* (inquit D. Hier.) *ad penitentiam uocatur, ut qui infirmatus est, siue corruisti in iniquitatibus suis, reuertatur ad medicum, & recipiat sanitatem.* Proinde sic orditur. *Conuertere Israel ad Dominum Deum tuum, quoniam corruisti in iniquitate tua.* Israel, qui præceptis in abyssum omnium corruisti peccatorum, assurge, reuertere ad Dominum Deum tuum. Age Dñs, qua ratione à casu resurgemus, ut tibi placeamus: sapius namq; statuit: *Non apparebis in conspectu Dei tui uacuis.*

Duo, respondet tibi sūt adferenda, ne uacuis appareas, quæ & præcepto, & quæ sola mihi sufficiunt: quæ sūt ista: uera in corde cōuersio, & in ore uerba cōfessionis. *Tollite uobiscum uerba & conuertimini.*

His optime quadrat (inquit D. Ambros. & D. Lib. 2. de Greg.) illud Apostoli: *Corda creuitur ad iustitiam, penit. c. 7. ore autem cōfessio ad sit salutē.* Cor & os ad salutē necessaria. Primò: cor conuertatur, sit penitentia, ex animo, cor primum ad Deum conuertatur

peccata deferat, illud exequatur, quod idem ait Dominus per Iosiem præceperat: *Conuertimini ad me in toto corde uestro, & scindite corda uestra.* Scindatur cor & conuertatur dolore contritionis: hoc quippe sacrificium Deo gratissimum, teste Dauid, & interprete D. Hier. *Sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humilatum Deus non despicies.* Attamē minime sufficit cordis illa contritio: præterea exigitur oris confessio, tollatisque uobiscum uerba, quibus uestra, & accusetis, & exponatis peccata. *Tollite uobiscum uerba.* Fortas eijcite per uerba peccata uestra, declarantes illa confessario. Præclara continentur hic Sacramenta. Primam rationem inuicit Dominus institutionis Sacramenti Penitentiæ; & quā facile quod tibi tam difficile pertimescis. Obijcies, inquit D. Athanas. Singula Episcopos, quem Nicephorus honorat, ut *uirum primarium, præclarumque Eccl. doctorem.* Ignoscat mihi Deus: ut me Deus hoc uoluit obstringere præcepto, ut ego ipse mea detegam, scelerumque confitear? Res est ita plena difficultatis, ut ego ad lucem mea produca crimina confessario, qui me ut Sanctum uentura batur, ipse ego illi manifestem, & me damnum impiissimum esse nebulonem. Numquid plus factus esset i secretario cordis mei de malefactis contribularem, & cum peccatum illud inter me ipsum & Deū testem cōmiserim, cuius ego & ipse confesum sum tantummodo illi soli confitear, tunc seque ad Deum solum à me confessio? Nequaquam, sed est confessio omnino necessaria.

Multas easque doctissimas assignant SS. Partes rationes. Prima ad proprium tuum salamen animeque quietudinem. Si tuorum ipse iudex esses peccatorum, & in propria causa: de tuo semper timeres dubius iudicio, illudque non rectum esse formidares: quia pars es, & nemo iustus iudex in propria præsumitur causa. Quomodo & illo adhuc tempore, quam nulli mille torquentur scrupulis? Num bene dixerim, num bene numerum, tempus locumque distinxerim? quid faceres si tibi soli huius stricta cause cōfessio fideretur, quam anxius, & incertus uiueres, debite confessionis. Num ut debui, veniam rogau: num sufficientem adhibui diligentiam, num quæretis possim & manere tranquillus? Ad hoc conuenienter reuertitur ex parte Dei iudex eligatur, qui erus iudex, & vices, & uoces, cuius securus, sequi possit resolutionē & iudicium, quo dicere Deo ualeas: *Faci pro me iudicium & iustitiam, non tradas me calumniaribus.*

Secunda est enim confessio efficacissimum firmitatibus peccati remedium. *Peccatum prole D. Iustitiam, cito emittit,* ait D. Isidorus. Nouissimū omnibus

His optime quadrat (inquit D. Ambros. & D. Lib. 2. de Greg.) illud Apostoli: *Corda creuitur ad iustitiam, penit. c. 7. ore autem cōfessio ad sit salutē.* Cor & os ad salutē necessaria. Primò: cor conuertatur, sit penitentia, ex animo, cor primum ad Deum conuertatur